

Przykładowe zestawy egzaminacyjne ilustrują stopień złożoności zadań i pytań testowych. Wskazane w zadaniach rozwiązania są rozwiązaniami wyłącznie ramowymi. Rozwiązania – co do zasady – powinny uwzględniać założenia podane w zadaniu, jednak mogą być one przez kandydata dookreślone lub skomentowane, jeśli uzna taką potrzebę.

Na dzień egzaminu obowiązujący jest zakres wiedzy aktualnej, odpowiadającej zagadnieniom wyspecyfikowanym dla danego egzaminu w obowiązującej uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Przygotowując się do egzaminów, publikowane zadania należy więc wykorzystywać odpowiednio, pamiętając jednocześnie o tym, że nie wyczerpują one bogatej literatury przedmiotu.

ROZWIĄZANIA

Blok tematyczny I

Pytania testowe

1. Solidarną odpowiedzialność wobec spółki akcyjnej za szkodę wyrządzoną poprzez sporządzenie sprawozdania finansowego spółki niezgodnie z obowiązującymi przepisami ponoszą:
 - a) członkowie zarządu,
 - b) **członkowie zarządu i członkowie rady nadzorczej,**
 - c) członkowie zarządu, członkowie rady nadzorczej oraz osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.
2. Oświadczenia na temat informacji niefinansowych, zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości, obowiązkowo sporządza:
 - a) każda spółka akcyjna,
 - b) każda spółka giełdowa,
 - c) **bank zatrudniający 600 osób i wykazujący sumę aktywów bilansu w wysokości 75 000 000 euro na koniec roku obrotowego, za który sporządza sprawozdanie finansowe oraz wykazujący sumę aktywów w wysokości 90 000 000 euro za rok poprzedzający ten rok obrotowy.**
3. W spółce z ograniczoną odpowiedzialnością po ujęciu kapitału rezerwowego z dopłat wspólników, prezentacja w bilansie uchwalonych lecz nie wniesionych dopłat na ten kapitał spowoduje:
 - a) **zmniejszenie wartości aktywów netto spółki,**
 - b) zwiększenie stanu aktywów spółki,
 - c) zmniejszenie zobowiązań wobec wspólników spółki.
4. Spółka, w skład której wchodzi samobilansujące się oddziały zagraniczne, sporządzając łączne sprawozdanie finansowe wyłącza:
 - a) jedynie przychody i koszty z tytułu operacji walutowych dokonywanych między jednostką a jej oddziałami lub między jej oddziałami,
 - b) jedynie aktywa i fundusze wyodrębnione,
 - c) **między innymi wynik finansowy operacji gospodarczych dokonywanych wewnątrz jednostki, zawarty w aktywach jednostki lub jej oddziałów.**
5. W przypadku jeśli jednostka sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:
 - a) **jest zobowiązana do zaprezentowania w odrębnej pozycji wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży,**
 - b) zyski lub straty nadzwyczajne prezentuje w części wyniku finansowego,
 - c) wszystkie posiadane nieruchomości bez względu na cel przeznaczenia prezentuje w jednej pozycji.

6. Sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznej podpisuje:
- zarząd,**
 - zarząd i osoba której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych,
 - zarząd i rada nadzorcza.
7. W przypadku gdy organ zatwierdzający emitenta papierów wartościowych dopuszczonego do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego podjął decyzję w sprawie zaprzestania stosowania MSR przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, skutki finansowe przejścia na zasady (politykę) rachunkowości określone w ustawie o rachunkowości:
- odnosi się wyłącznie na kapitał (fundusz) własny i wykazuje jako zysk (strata) z lat ubiegłych,
 - ujmuje się jako zmianę stanu kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny, jeżeli skutki przeszacowania aktywów dokonanego zgodnie z MSR rozliczono z tym kapitałem (funduszem),**
 - ujmuje się zawsze jako zmianę stosowanych rozwiązań, określonych w ustawie o rachunkowości, na inne przewidziane w tej ustawie.
8. Wyłacona w ciągu roku obrotowego zaliczka na poczet przewidywanej dywidendy prezentowana jest:
- w bilansie jako odrębna pozycja kapitału (funduszu) własnego,**
 - w rachunku zysków i strat jako pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty),
 - jedynie w dodatkowych informacjach i objaśnieniach w punkcie informującym o proponowanym podziale zysku lub pokryciu straty.
9. W przypadku jednostek stosujących ustawę o rachunkowości rachunek przepływów pieniężnych:
- jest elementem sprawozdania finansowego funduszy inwestycyjnych otwartych,
 - jest sporządzany przez wszystkie podmioty, które mają obowiązek badania swoich sprawozdań finansowych,
 - w zakładach ubezpieczeń sporządzany jest jedynie metodą bezpośrednią.**
10. W przypadku jeśli jednostka sporządzając sprawozdanie finansowe ma problem z odróżnieniem zmiany zasad (polityki) rachunkowości od zmiany wartości szacunkowej zmianę tę traktuje jako:
- zmianę wartości szacunkowej,**
 - zmianę zasad (polityki) rachunkowości,
 - zmianę wartości szacunkowej albo zmianę zasad (polityki) rachunkowości w zależności od wyboru dokonanej przez kierownika jednostki.

Zadania sytuacyjne**Zadanie sytuacyjne 1 (za 30 punktów)**Założenia:

W zakładzie ubezpieczeń „Y” prowadzącym działalność w dziale II i nie stosującym MSR:

1. Sporządzono na koniec roku obrotowego wstępne zestawienie obrotów i sald kont syntetycznych, którego konta kosztów i przychodów oraz inne wybrane konta wykazują następujące salda (w zł):

Nazwa konta	Saldo	
Rozrachunki z ubezpieczającymi	Wn	100.000
	Ma	50.000
Rozrachunki z pośrednikami	Wn	90.000
	Ma	30.000
Składki ubezpieczeniowe brutto		800.000
Udział reasekuratorów w składkach ubezpieczeniowych		200.000
Zmiana stanu rezerw składek brutto	Ma	100.000
Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	Wn	25.000
Przychody z lokat finansowych		40.000
Przychody z realizacji lokat		60.000
Niezrealizowane zyski z lokat		40.000
Przychody finansowe		5.000
Koszty finansowe		1.000
Straty nadzwyczajne		5.000
Zyski nadzwyczajne		1.000
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej		8.000
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		650.000
Regresy i zwroty odszkodowań		25.000
Koszty likwidacji szkód		75.000
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych		150.000
Zmiana stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	Ma	40.000
Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	Wn	10.000
Koszty akwizycji		140.000
Koszty administracyjne		60.000
Otrzymane prowizje reasekuracyjne		35.000
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym		3.000
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym		27.000
Pozostałe przychody operacyjne		4.000
Pozostałe koszty operacyjne		2.000
Zmiana stanu rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	Ma	50.000

9 Sprawozdania finansowe i ich analiza

2. Dodatkowo pod datą ostatniego dnia roku obrotowego zaksięgowano (czego nie obejmuje wstępne zestawienie obrotów i sald kont syntetycznych) następujące operacje gospodarcze:

a) zaksięgowano wpłatę do kasy regresu od sprawcy szkody w kwocie 3.000 zł (umowa ubezpieczenia z tytułu której uzyskano regres nie podlegała reasekuracji biernej i nie była uwzględniona przy szacowaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych),

b) utworzono rezerwę na zgłoszoną szkodę w ujęciu brutto w kwocie 6.000 zł. Umowa ubezpieczenia, dla której utworzono rezerwę była objęta proporcjonalną reasekuracją bierną na poziomie 25 %,

c) zaksięgowano przychód ze sprzedaży odzyskanego po wypłacie szkody całkowitej skradzionego pojazdu w kwocie 15.000 zł. Umowa ubezpieczenia, z której wypłacono odszkodowanie i odzyskano skradziony pojazd nie podlegała reasekuracji biernej,

d) dokonano odpisu aktualizacyjnego należności od agentów w kwocie 8.000 zł,

e) zaksięgowano dodatnie różnice kursowe od rozrachunków reasekuracyjnych na koniec roku obrotowego w kwocie 1.000 zł.

Dyspozycje:

1. W oparciu o dane zawarte w Założeniach ustalić (4 pkt):

a) ostateczną kwotę składki zarobionej brutto,

b) ostateczną kwotę odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto jaka zostanie zaprezentowana w technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych w pozycji IV.1.1.

Rozwiązanie proszę umieścić w poniższej tabeli w **kolumnie 3**, natomiast obliczenia pomocnicze proszę umieścić w **kolumnie 2**.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota (w zł)
1.	2.	3.
a)	Składka zarobiona brutto $[800.000 - (-100.000) = 900.000]$	900.000
b)	Pozycja IV.1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto $[650.000 - 25.000 + 75.000 - 3.000(\text{oper.2a}) - 15.000(\text{oper.2c}) = 682.000]$	682.000

2. W oparciu o dane zawarte w Założeniach oraz wiedząc dodatkowo, że zakład ubezpieczeń nie tworzy rezerwy na skapitalizowaną wartość rent oraz rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych, podać jakie kwoty zostaną zaprezentowane w technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych sporządzonym na koniec roku obrotowego przez zakład ubezpieczeń „Y”.

Rozwiązanie proszę umieścić w poniższej tabeli w **kolumnie 3**, natomiast obliczenia pomocnicze proszę umieścić w **kolumnie 2**. (26 pkt)

Uproszczony techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych

Pozycja rachunku		Wyszczególnienie	Kwota (w zł)
1.		2.	3.
I.		Składki <i>[800.000-200.000-(-100.000)+(-25.000)=675.000]</i>	675.000
	1.	Składki przypisane brutto	800.000
	2.	Udział reasekuratorów w składce przypisanej	200.000
	3.	Zmiana stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto <i>[spadek rezerwy]</i>	- 100.000
	4.	Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek <i>[spadek udziału reasekuratorów w rezerwie]</i>	- 25.000
II.		Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	0
III.		Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym <i>[3.000+1.000(oper.2e)=4.000]</i>	4.000
IV.		Odszkodowania i świadczenia	506.500
	1.	Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym <i>[650.000+75.000-25.000-150.000-3.000(oper.2a)-15.000(oper.2c)=532.000]</i>	532.000
	2.	Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym <i>[-40.000-(-10.000)+6.000(oper.2b)-1.500(oper.2b)=-25.500 (spadek rezerwy)]</i>	- 25.500

9 Sprawozdania finansowe i ich analiza

V.	Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	0
VII.	Koszty działalności ubezpieczeniowej <i>[140.000+60.000-35.000=165.000]</i>	165.000
VIII.	Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym <i>[27.000+8.000(oper.2d)=35.000]</i>	35.000
IX.	Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka) <i>[spadek rezerwy]</i>	- 50.000
X.	Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych <i>[675.000+4.000-506.500-165.000-35.000+50.000= 22.500]</i>	22.500

Punktacja:

Dyspozycja 1. – do 4 pkt

Dyspozycja 2. – do 26 pkt

Razem - 30 pkt

Zadanie sytuacyjne 2 (za 30 punktów)

Założenia:

Jesteś członkiem zespołu badającego sprawozdanie finansowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością „MIX” za 2016 rok, prowadzącej księgi rachunkowe zgodnie z ustawą o rachunkowości.

W tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu* przedstawiono wybrane ustalenia z badania sprawozdania finansowego.

Dyspozycje:

Proszę ocenić, czy spółka „MIX” postąpiła prawidłowo, czy też jej działanie było nieprawidłowe, wpisując w tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu*:

- w kolumnie 3 „TAK” - jeśli działanie spółki było prawidłowe, pozostawiając kolumnę 4 pustą,
- w kolumnie 3 „NIE” - jeśli działanie spółki było nieprawidłowe wraz z podaniem w kolumnie 4 jak spółka „MIX” powinna postąpić, aby jej działanie było zgodne z przepisami ustawy o rachunkowości.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp	Ustalenia z badania sprawozdania finansowego	Działanie prawidłowe-TAK/ nieprawidłowe - NIE	Opis działania prawidłowego - zgodnego z ustawą o rachunkowości
1.	2.	3.	4.
1.	Spółka „MIX” umarzając bez obniżenia kapitału zakładowego udziały własne nabyte w drodze egzekucji, dodatnią różnicę między ich wartością nominalną a ceną nabycia odniosła na kapitał zapasowy.	NIE	W przypadku umorzenia udziałów własnych nabytych w drodze egzekucji, bez obniżenia kapitału zakładowego, wartość udziałów własnych według ceny nabycia należy ująć jako zmniejszenie kapitału rezerwowego utworzonego w celu ich umorzenia.
2.	Spółka „MIX” w kosztach finansowych rachunku zysków i strat wykazała bonifikaty z tytułu skonta udzielone odbiorcom za przedterminową zapłatę przez nich zobowiązań.	NIE	Bonifikaty z tytułu skonta udzielone odbiorcom za przedterminową zapłatę przez nich zobowiązań, nie stanowią kosztów finansowych lecz zmniejszają przychody ze sprzedaży.
3.	Spółka „MIX” zaliczyła do środków trwałych nabyty w drodze zakupu budynek magazynowy, który przeznaczyła pod wynajem.	NIE	Budynek przeznaczony pod wynajem nie może być zaliczony do środków trwałych spółki lecz stanowi inwestycję w nieruchomości (poz. A.IV.1 aktywów bilansu), gdyż jego celem jest uzyskanie pożytków z najmu.
4.	Spółka „MIX” ujęła w bilansie wartość towarów w cenie nabycia. Cena sprzedaży netto tych towarów jest o 35% niższa od ich ceny nabycia.	NIE	Wycena stanu towarów na koniec roku obrotowego (do bilansu) następuje po cenach sprzedaży netto jeśli są one niższe niż cena nabycia. Ceny sprzedaży netto stanowią góry pułap wyceny zapasu na dzień bilansowy.

5.	Spółka „Mix” wykazała w aktywach bilansu w pozycji A.IV – Inwestycje długoterminowe, udzielone pracownikom z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych pożyczki na okres 3 lat.	NIE	Pożyczki udzielone z zfs na okresy dłuższe niż rok nie są inwestycją, dlatego nie mogą być wykazane w pozycji A.IV aktywów bilansu. Ujmuje się je w pozycji B.II.3c aktywów jako Inne należności.
6.	W dniu 02.01.2017 r. na skutek pożaru uległa zniszczeniu znaczna część zakładu produkcyjnego. W związku z tym spółka „Mix” dokonała w księgach roku 2016 odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych.	NIE	Zniszczenie przez pożar ważnego zakładu spółki nie powoduje korekty niezatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego za rok poprzedzający pożar. Gdy zdarzenie to istotnie wpływa na obraz sytuacji majątkowej i finansowej, wówczas jednostka w formie opisowej podaje w dodatkowych informacjach i objaśnieniach informację o rodzaju zdarzenia i szacunkowej kwocie skutków finansowych.
7.	W pozostałych przychodach operacyjnych rachunku zysków i strat spółka „MIX” wykazała dotacje do ceny sprzedawanych wyrobów.	NIE	Dotacji do cen wyrobów nie wykazuje się jako pozostałe przychody operacyjne lecz zwiększają one przychody ze sprzedaży produktów.
8.	Spółka „MIX” wykazała w rachunku zysków i strat różnice kursowe od należności zagranicznych z tytułu sprzedanych produktów w następujących pozycjach: - w przychodach finansowych w kwocie 9.570 zł, - w kosztach finansowych w kwocie 11.820 zł.	NIE	Spółka „MIX” błędnie wykazała w rachunku zysków i strat wartość różnic kursowych od należności zagranicznych w szyku rozwartym. Spółka „MIX” powinna wykazać w kosztach finansowych rachunku zysków i strat kwotę 2.250 zł.
9.	Spółka „MIX” otrzymała w styczniu 2017 r. fakturę wystawioną w dniu 12.01.2017 r. dotyczącą poniesionych w grudniu 2016 r. kosztów usług telekomunikacyjnych. Spółka nie uwzględniła kosztów usług telekomunikacyjnych wynikających z tej faktury w sprawozdaniu finansowym za 2016 rok, gdyż faktura została wystawiona w 2017 roku.	NIE	Spółka „MIX” powinna zaliczyć koszty wynikające z faktury z 12.01.2017 r. do kosztów roku 2016 r., gdyż wystawiona w następnym roku faktura dokumentuje koszty poniesione w roku 2016 r.
10.	Spółka „MIX” wykazała w pozycji A.III aktywów bilansu wartość długoterminowych należności z tytułu dostaw i usług.	NIE	Wartość należności długoterminowych z tytułu dostaw i usług wykazuje się w pozycji B. II (odpowiednio w pkt 1a), 2a, 3a) aktywów bilansu.

Punktacja:

- po 1 punkcie za prawidłowe wskazanie, że działanie spółki było nieprawidłowe,
- po 2 pkt za podanie opisu działania prawidłowego.

Łącznie za całe zadanie max. 30 punktów.

Blok tematyczny II

Pytania testowe

1. Wartość początkową "Kapitałów mniejszości" ustala się:
 - a) w wysokości odpowiadającej im wartości godziwej aktywów, ustalonej na dzień rozpoczęcia sprawowania kontroli,
 - b) **w wysokości odpowiadającej im wartości godziwej aktywów netto, ustalonej na dzień rozpoczęcia sprawowania kontroli,**
 - c) w wysokości odpowiadającej im wartości godziwej aktywów trwałych, ustalonej na dzień rozpoczęcia sprawowania kontroli.

2. Dzień bilansowy, na który sporządza sprawozdanie finansowe jednostka dominująca to 31 maja każdego roku, natomiast dzień bilansowy jednostek zależnych wchodzących w skład grupy kapitałowej to 31 marca każdego roku. Zatem roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe należy zatwierdzić w terminie upływającym:
 - a) 30 września,
 - b) 31 sierpnia,
 - c) **30 listopada.**

3. Konsolidacją nie obejmuje się jednostki zależnej m.in. jeżeli:
 - a) **występują długoterminowe ograniczenia w sprawowaniu kontroli nad jednostką, które wyłączają swobodne dysponowanie jej aktywami netto, w tym wypracowanym przez tę jednostkę zyskiem netto, lub które wyłączają sprawowanie kontroli nad organami kierującymi tą jednostką,**
 - b) występują jakiegokolwiek ograniczenia w sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad jednostką,
 - c) udziały tej jednostki zostały nabyte z przeznaczeniem ich do odsprzedaży w terminie 1 roku od dnia bilansowego.

4. W przypadku gdy skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest drogą sumowania jednostkowych rachunków przepływów pieniężnych jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej z uwzględnieniem danych finansowych jednostek podporządkowanych obejmowanych metodą praw własności, to przed wprowadzeniem korekt i wyłączeń należy:
 - a) **zsumować wynik finansowy jednostki dominującej i jednostek zależnych,**
 - b) zsumować wynik finansowy jednostki dominującej, jednostek zależnych oraz jednostek podporządkowanych ujmowanych metodą praw własności,
 - c) zsumować wynik finansowy jednostki dominującej, jednostek zależnych oraz wynik finansowy jednostek podporządkowanych ujmowanych metodą praw własności w części przypadającej na jednostkę nadrzędną.

5. Zgodnie z MSR, siła robocza stanowi na dzień objęcia kontroli:
 - a) składnik aktywów w postaci wartości niematerialnej, który należy ujawnić odrębnie od wartości firmy, o ile możliwe jest przeprowadzenie jego wiarygodnej wyceny,
 - b) składnik aktywów w postaci wartości niematerialnej, który należy w każdym przypadku ujawnić odrębnie od wartości firmy,
 - c) **część wartości firmy, ponieważ nie jest możliwym do zidentyfikowania składnikiem aktywów.**

6. Jednostka stosująca MSR ujmuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym swój udział we wspólnym przedsięwzięciu:
 - a) **metodą praw własności,**
 - b) metodą konsolidacji proporcjonalnej,
 - c) metodą praw własności lub metodą konsolidacji proporcjonalnej, w zależności od przyjętej polityki rachunkowości grupy kapitałowej.

7. Emitent papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu dokonał sprzedaży części udziałów w jednostce zależnej. W związku z tym, że transakcja nie skutkowałą utratą kontroli nad jednostką zależną, to zmiana w udziale własnościowym:
 - a) **została ujęta jako transakcja kapitałowa w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym,**
 - b) została ujęta jako transakcja wpływająca na skonsolidowany rachunek zysków i strat,
 - c) mogła zostać ujęta jako transakcja kapitałowa lub wpływająca na skonsolidowany wynik finansowy w zależności od przyjętej przez emitenta polityki rachunkowości.

8. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe podpisuje:
 - a) kierownik jednostki dominującej wraz z radą nadzorczą,
 - b) kierownik jednostki dominującej i kierownicy jednostek zależnych oraz inne osoby odpowiedzialne za sporządzenie tego sprawozdania,
 - c) **kierownik jednostki dominującej oraz inne osoby odpowiedzialne za sporządzenie tego sprawozdania.**

9. Jednostka podporządkowana nie została objęta przez jednostkę nadrzędną konsolidacją ze względu na podjętą przez nią decyzję o przeznaczeniu udziałów posiadanych w jednostce podporządkowanej do odsprzedaży w ciągu jednego roku od dnia ich nabycia. W związku z tym, że po upływie tego okresu jednostka nadrzędna nie dokonała zbycia tych udziałów, to:
 - a) **jednostka podporządkowana zostaje objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym od dnia jej podporządkowania,**
 - b) jednostka podporządkowana nie zostaje objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ze względu na przeznaczenie udziałów do zbycia,
 - c) jednostka podporządkowana zostaje objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym od dnia upływu zakładanego rocznego terminu zbycia udziałów.

10. Jednostka dominująca, stosująca MSR, objęła kontrolę nad jednostką zależną. W ramach przejętych praw jednostka dominująca nabyła prawo do użytkowania znaku towarowego należącego do niej, użytkowanego przez jednostkę przejmowaną na podstawie umowy licencyjnej. W takiej sytuacji jednostka dominująca:
 - a) nie rozpoznaje w ramach przejęcia prawa do użytkowania znaku towarowego z uwagi na fakt, iż jest stroną udzielającą licencji i ma już prawo do użytkowania tego znaku,
 - b) **rozpoznaje w ramach przejęcia prawo do użytkowania znaku towarowego, ponieważ stanowi ono możliwy do zidentyfikowania składnik wartości niematerialnych,**
 - c) nie rozpoznaje w ramach przejęcia prawa do użytkowania znaku towarowego z uwagi na brak możliwości ustalenia warunków kontraktu jako korzystnych bądź niekorzystnych w porównaniu do transakcji rynkowych dotyczących takich samych lub podobnych pozycji.

Zadania sytuacyjne**Zadanie sytuacyjne 1****(za 30 punktów)**Założenia:

Spółka akcyjna A (nie stosująca MSR) nabyła w dniu 31 grudnia 20X4 roku 19% udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością B, stając się jej największym udziałowcem. Cena nabycia wynosiła 300 000. Jeden udział w spółce B odpowiada jednemu głosowi na posiedzeniu Zgromadzenia Wspólników. Inwestycja w spółce B jest traktowana przez spółkę A jako długoterminowa. Spółka A posiada swojego przedstawiciela w 4-osobowym zarządzie spółki B i świadczy usługi doradztwa strategicznego dla zarządu tej spółki.

Spółka A posiada również udziały w innych jednostkach i stosownie do obowiązujących ją wymogów przepisów bilansowych sporządza na dzień bilansowy skonsolidowane sprawozdanie finansowe, obejmujące udziały nabyte w spółce B traktowanej jako jednostka stowarzyszona. Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości spółki A, w jednostkowym sprawozdaniu finansowym wycenia ona udziały w jednostkach podporządkowanych w cenie nabycia.

Bilans spółki B na podane dni bilansowe prezentował się następująco:

	31.12.20X4	31.12.20X6
Rzeczowe aktywa trwałe	200 000	210 800
Zapasy	1 401 030	2 050 900
Należności krótkoterminowe	146 500	445 600
Inwestycje krótkoterminowe	47 650	250 420
	1 795 180	2 957 720
Kapitał podstawowy	50 000	50 000
Zysk (Strata) z lat ubiegłych	1 038 000	1 800 000
Zysk (Strata) netto	312 000	628 000
Rezerwy	180 000	190 000
Zobowiązania	215 180	289 720
	1 795 180	2 957 720

Zaprezentowane aktywa netto spółki B na dzień 31 grudnia 20X4 roku nie odzwierciedlały ich wartości godziwych. W celu doprowadzenia do wartości godziwych aktywów netto należy uwzględnić wycenę rzeczowych aktywów trwałych, których wartość godziwa na ten dzień została określona na kwotę 300 000. Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości grupy kapitałowej spółki A, rzeczowe aktywa trwałe amortyzowane są metodą liniową przez okres 5 lat.

W ciągu roku 20X6 spółka B wypłaciła za rok 20X5 dywidendę wspólnikom w łącznej wysokości 200 000, proporcjonalnie do posiadanego udziału w spółce B.

W rozwiązaniu należy pominąć wpływ ewentualnego podatku odroczonego i zaokrąglić wyniki do pełnych wartości.

Dyspozycje:

Na podstawie informacji i danych zawartych w powyższych Założeniach należy:

- 1) Podać wyjaśnienie i podstawę prawną, zgodnie z którymi spółka A uznała spółkę B za jednostkę stowarzyszoną.
- 2) Przedstawić kalkulację wartości inwestycji w spółce B oraz wartości firmy na dzień uzyskania przez spółkę A znaczącego wpływu.
- 3) Przedstawić kalkulację wartości inwestycji w spółce B oraz wartości firmy na dzień 31.12.20X6 r. (z podaniem szczegółowej kalkulacji kwot wynikających z poszczególnych założeń zaprezentowanych w treści zadania).
- 4) Zaprezentować odpowiednie korekty/wyłączenia do skonsolidowanego bilansu na dzień 31.12.20X6 r. oraz skonsolidowanego rachunku zysków i strat za rok 20X6 grupy kapitałowej spółki A, wynikające z Założeń podanych w treści zadania, według podanego w Rozwiązaniu wzoru.

Rozwiązanie wzorcowe:

1) Mimo że spółka A posiada mniej niż 20% głosów w ogranie stanowiącym spółki B, wywiera ona znaczący wpływ na spółkę B ze względu na możliwość wpływania na jej politykę finansową i operacyjną poprzez zasiadanie przedstawiciela spółki A w zarządzie spółki B oraz przeprowadzanie istotnych transakcji z tą jednostką (spółka A świadczy usługi doradztwa strategicznego dla zarządu spółki B).

Podstawa prawna: Art. 3 ust. 1 pkt 36 i pkt 38 ustawy o rachunkowości.

2) Kalkulacja wartości inwestycji w spółce B oraz wartości firmy na dzień uzyskania przez spółkę A znaczącego wpływu:

<u>Wartość inwestycji w spółce B jest równa cenie nabycia udziałów na dzień uzyskania znaczącego wpływu</u>	<u>300 000</u>
Cena nabycia udziałów w spółce B (1)	300 000
Aktywa netto spółki B według wartości godziwych przypadające na spółkę A (2)	285 000 (a)
<u>Wartość firmy (1-2)</u>	<u>15 000</u>
(a)	
Aktywa netto spółki B według wartości księgowych (50 000+1 038 000+312 000)	1 400 000
Wartość przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwych	100 000
Aktywa netto spółki B według wartości godziwych	1 500 000
Aktywa netto spółki B według wartości godziwych przypadające na spółkę A (1 500 000*19%)	285 000

3) Kalkulacja wartości inwestycji w spółce B oraz wartości firmy na dzień 31.12.20X6 r.:

Cena nabycia udziałów w spółce B (1)	300 000
Zwiększona amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych (2)	7 600 (a)
Udział spółki A w zysku netto spółki B za rok 20X5 (3)	123 500 (b)
Dywidenda z zysku netto roku 20X5, otrzymana przez spółkę A (200 000 * 19%) (4)	38 000
Udział spółki A w zysku netto spółki B za rok 20X6 (628 000 * 19%) (5)	119 320
Odpisy amortyzacyjne wartości firmy (6)	6 000 (c)
<u>Wartość inwestycji na dzień 31.12.20X6 wg metody praw własności (1-2+3-4+5-6), w tym:</u>	<u>491 220</u>
<u>wartość firmy (15 000-6 000)</u>	<u>9 000</u>
(a)	
Wartość przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej (300 000–200 000)	100 000
Roczny odpis amortyzacyjny od wartości przeszacowania (100 000/5 lat)	20 000
Zwiększona amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych za lata 20X5-20X6 przypadająca na udział spółki A w spółce B (2*20 000)*19%	7 600
(b)	
Zysk netto spółki B za rok 20X5	650 000
(1 800 000-1 038 000-312 000+dywidenda 200 000)	
Zysk netto spółki B za rok 20X5 przypadający na udział spółki A (650 000*19%)	123 500
(c)	
Wartość firmy	15 000
Roczny odpis amortyzacyjny wartości firmy (15 000/5 lat)	3 000
Odpisy amortyzacyjne wartości firmy za lata 20X5-20X6 (3 000*2)	6 000

Uwaga: w naliczeniu wartości inwestycji metodą praw własności na dzień 31.12.20X6 r. zamiast dwóch odrębnych pozycji jako: udział spółki A w zyskach netto spółki B za rok 20X5 i za rok 20X6 prawidłowe jest również podanie jednej pozycji jako udział spółki A w zmianie aktywów netto od dnia uzyskania znaczącego wpływu do dnia 31.12.20X6 r. (z uwzględnieniem dywidendy) – wówczas kwota ta będzie wynosić 242 820.

4) Prezentacja korekt i wyłączeń konsolidacyjnych:

	Korekty/wyłączenia w związku z ujęciem w skonsolidowanym SF inwestycji w spółce B	
	Dt	Ct
Skonsolidowany bilans		
Wartość firmy		
Rzeczowe aktywa trwałe		
Długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	242 820 (123 500+119 320)	51 600 (7 600+6 000+38 000)
Zapasy		
Należności krótkoterminowe		
Inwestycje krótkoterminowe		
Kapitał podstawowy		
Zysk (Strata) z lat ubiegłych	6 800 (3 800+3 000)	123 500
Zysk (Strata) netto	44 800 (3 800+3 000+38 000)	119 320
Kapitał mniejszości		
Zobowiązania		
Suma powyższych korekt konsolidacyjnych	294 420	294 420

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

Zysk/Strata ze sprzedaży		
Pozostałe przychody operacyjne		
Pozostałe koszty operacyjne		
Przychody finansowe		
Koszty finansowe		
Odpis wartości firmy		
Zysk (strata) z udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	44 800	119 320
Zysk/Strata za okres sprawozdawczy	44 800	119 320
<i>przypadający:</i>		
<i>akcjonariuszom jednostki dominującej</i>	44 800	119 320
<i>udziałowcom niekontrolującym</i>		

Blok tematyczny III

Pytania testowe

1. Stopień dźwigni operacyjnej:
 - a) informuje, o ile złotych zmieniłby się zysk na akcję (EPS), jeżeli zysk przed spłatą odsetek i opodatkowaniem (EBIT) zmieniłby się o złotówkę,
 - b) informuje, o ile procent zmieniłaby się rentowność kapitałów własnych na skutek jednoprocetowej zmiany zysku przed spłatą odsetek i opodatkowaniem (EBIT),
 - c) **informuje, o ile procent zmieniłby się zysk przed spłatą odsetek i opodatkowaniem (EBIT) na skutek jednoprocetowej zmiany sprzedaży.**

2. Wzrost podstawowego wskaźnika poziomu kosztów oznacza:
 - a) wzrost rentowności sprzedaży,
 - b) **spadek marży na sprzedaży,**
 - c) spadek kosztów.

3. Równość wskaźników ROA i ROE:
 - a) nie jest możliwa,
 - b) **oznacza zerowy efekt dźwigni finansowej,**
 - c) wskazuje na wysoką rentowność kapitałów własnych.

4. Jeżeli nominalny koszt kapitału obcego wynosi $r=15\%$ rocznie, a stopa podatku dochodowego od osób prawnych $T=19\%$ to efektywny koszt kapitału obcego wynosi:
 - a) **12,15%**
 - b) 15%
 - c) 17,85%

5. Emitent papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych w przypadku informacji, które mogą naruszyć słuszny interes emitenta może skorzystać z możliwości:
 - a) przekazania informacji poufnych wyłącznie Komisji Nadzoru Finansowego,
 - b) przekazania informacji poufnych wyłącznie spółce prowadzącej rynek, na którym notowane są jego papiery wartościowe,
 - c) **opóźnienia przekazania do publicznej wiadomości informacji poufnych, przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia poufności i kontroli dostępu do tych informacji do chwili ich przekazania.**

Zadania sytuacyjne**Zadanie sytuacyjne 1****(za 20 punktów)**Założenia:

Grupa Kapitałowa Omega prowadząca działalność w sektorze energetycznym sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR).

Poniżej zaprezentowano podstawowe dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Omega wg stanu na 31.12.20X5 r. Wszystkie dane wyrażone są w mln zł.

	Rok 20X5
	(mln zł)
Przychody ze sprzedaży	920
Koszty operacyjne	-838
Zysk operacyjny	82
Koszty finansowe (odsetki)	-27
Zysk brutto	55
Podatek	-15
Zysk netto	40

	31.12.20X5
	(mln zł)
Aktywa trwałe	1 250
Wartość firmy	75
Wartości niematerialne	87
Rzeczowe aktywa trwałe	1 088
Aktywa obrotowe	250
Zapasy	68
Należności	106
Środki pieniężne	36
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	40

AKTYWA	1 500
---------------	--------------

Kapitał własny	728
Kapitał akcyjny	338
Pozostałe kapitały	390
Zobowiązania długoterminowe	572
Kredyt bankowy	462
Pozostałe	110

Zobowiązania krótkoterminowe	200
-------------------------------------	------------

PASYWA	1 500
---------------	--------------

Dyspozycje:

Na podstawie informacji i danych zawartych w Założeniach należy:

1. Podać oraz wyliczyć poszczególne wskaźniki składające się na podstawowy wzór analizy Du Pont'a (trójskładnikowy), oraz na ich podstawie wyliczyć rentowność kapitału własnego. W niniejszej dyspozycji dla uproszczenia należy posłużyć się stanem kapitału na 31.12.20X5 (5 pkt.).
2. Podać oraz wyliczyć wskaźniki: płynności bieżącej (I), pokrycia odsetek zyskiem oraz zadłużenia długoterminowego. Dla każdego z wyliczonych wskaźników podać interpretację ekonomiczną oraz ocenić jego poziom (15 pkt.).

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad 1. Podstawowy wzór analizy Du Pont'a: (max 5 pkt)

1.a. Podaj wzór:

$$ROE = \frac{\text{Zysk netto}}{\text{Sprzedaż}} \times \frac{\text{Sprzedaż}}{\text{Aktywa ogółem}} \times \frac{\text{Aktywa ogółem}}{\text{Kapitał własny}}$$

lub

ROE = Rentowność sprzedaży netto x Rotacja aktywów x Mnożnik kapitału własnego

1.b. Oblicz poszczególne wskaźniki składowe (w ułamkach, z dokładnością do 4 miejsc po przecinku):

$$\frac{\text{Zysk netto}}{\text{Sprzedaż}} = \frac{40}{920} = 0,0435$$

$$\frac{\text{Sprzedaż}}{\text{Aktywa ogółem}} = \frac{920}{1500} = 0,6133$$

$$\frac{\text{Aktywa ogółem}}{\text{Kapitał własny}} = \frac{1500}{728} = 2,0604$$

1.c. Na podstawie powyższego oblicz rentowność kapitału własnego (w ułamku, z dokładnością do 4 miejsc po przecinku):

$$ROE = 0,0435 \times 0,6133 \times 2,0604 = 0,0550$$

Ad 2. Wskaźniki płynności bieżącej, pokrycia odsetek zyskiem oraz zadłużenia długoterminowego (max 15 pkt)

2.a. Wskaźnik płynności bieżącej:

formuła:

$$\frac{\textit{Aktywa obrotowe}}{\textit{Zobowiązania krótkoterminowe}}$$

wyliczenie:

$$\frac{\textit{Aktywa obrotowe}}{\textit{Zobowiązania krótkoterminowe}} = \frac{250}{200} = 1,25$$

interpretacja:

Wskaźnik płynności bieżącej jest podstawowym wskaźnikiem wykorzystywanym w ocenie płynności grupy kapitałowej. Pokazuje stopień pokrycia zobowiązań krótkoterminowych aktywami obrotowymi.

Poziom 1,25 jest uznawany za relatywnie niski (choć jeszcze nie wskazujący na potencjalne problemy finansowe).

Poziom normatywny podawany w literaturze różni się w zależności od źródła niemniej jednak przyjmując przedział dość szeroko można uznać za normę 1,2 - 2,0 (wg innych źródeł może to być 1,0 - 2,0; 1,3 - 2,0; 1,5 - 2,0; 1,6 - 1,9)

2.b. Wskaźnik pokrycia odsetek zyskiem:

formuła:

$$\frac{\textit{Zysk brutto plus odsetki}}{\textit{Odsetki}}$$

lub

$$\frac{EBIT}{Odsetki}$$

wyliczenie:

$$\frac{Zysk brutto plus odsetki}{Odsetki} = \frac{82}{27} = 3,04$$

interpretacja:

Wskaźnik pokrycia odsetek określa zdolność grupy kapitałowej do obsługi zadłużenia. Informuje, ile razy suma zysku brutto wraz z odsetkami przewyższa kwotę odsetek. Im poziom wskaźnika jest wyższy tym wyższa zdolność grupy kapitałowej do spłaty odsetek.

Poziom 3,04 należy uznać za bezpieczny.

Poziom uznawany za bezpieczny to minimum 2,0 (wg innych źródeł 1,5 lub 3.0).

2.c. Wskaźnik zadłużenia długoterminowego:

formuła:

$$\frac{Zobowiązania długoterminowe}{Kapitał własny}$$

wyliczenie:

$$\frac{Zobowiązania długoterminowe}{Kapitał własny} = \frac{572}{728} = 0,79$$

interpretacja:

Wskaźnik zadłużenia długoterminowego określa zaangażowanie zobowiązań długoterminowych w relacji do kapitału własnego. Im wyższy poziom wskaźnika tym większe ryzyko finansowe.

Poziom 0,79 uznawany jest za racjonalny.

Poziom 0,5 - 1,0 uznawany jest za typowy. Dla poziomów powyżej 1,0 uznaje się, że ryzyko finansowe staje się istotnie wysokie.

Zadanie sytuacyjne 2

(za 20 punktów)

Założenia:

Spółka akcyjna Alfa charakteryzuje się następującymi danymi:

- kapitał własny na 31.12.2015 r. = 400 000 000;
- zysk netto w 2015 r. = 35 000 000;
- zysk netto w 2014 r. = 30 000 000;
- dywidenda wypłacona w 2015 r. z zysku netto wypracowanego w 2014 r. = 20 000 000;
- cena giełdowa jednej akcji w 2015 r. = 55 zł/szt.;
- cena giełdowa jednej akcji w 2014 r. = 40 zł/szt.;
- cena giełdowa jednej akcji w 2013 r. = 45 zł/szt.;
- liczba akcji na przestrzeni badanego okresu była stała = 9 000 000 szt.

Dyspozycje:

Na podstawie informacji i danych zawartych w powyższych założeniach należy:

- 1) Obliczyć wskaźnik zysku netto na jedną akcję (EPS) w 2015 r. oraz wskaźnik cena do zysku w 2015 r. (ang. price earnings ratio) **(5 pkt.)**.
- 2) Obliczyć wartość księgową jednej akcji w 2015 r. oraz wskaźnik ceny rynkowej do wartości księgowej w 2015 r. (ang. price to equity ratio) **(5 pkt.)**.
- 3) Obliczyć wskaźnik dywidendy przypadającej na jedną akcję w 2015 r. (ang dividend per share) oraz wskaźnik stopy dywidendy (ang. dividend yield ratio) w 2015 r. **(6 pkt.)**.
- 4) Obliczyć wskaźnik stopnia wypłaty dywidendy (ang. dividend pay-out ratio) wypłaconej w 2015 r. **(4 pkt.)**.

Rozwiązanie wzorcowe:

1)

Wskaźnik zysku netto na jedną akcję (EPS) ma postać [Sierpińska i Jachna 2004, s. 214; Ćwiąkała-Małys i Nowak 2005, s. 124]:

$$\frac{\text{zysk netto}}{\text{liczba akcji}}$$

Stąd:

wskaźnik zysku netto na jedną akcję (EPS) w 2015 r. =

$$35\,000 \text{ tys. zł} / 9\,000 \text{ tys. szt.} = \mathbf{3,89 \text{ zł} / \text{szt.}}$$

Wskaźnik cena/zysk (ang. P/E – price earnings ratio) ma postać [Sierpińska i Jachna 2004, s. 213; Ćwiąkała-Małys i Nowak 2005, s. 125]:

$$\frac{\text{cena rynkowa 1 akcji}}{\text{zysk netto na 1 akcję}};$$

Stąd:

$$\text{wskaźnik cena/zysk w 2015 r.} = 55 \text{ zł/szt.} / 3,89 \text{ zł/szt.} = \mathbf{14,14}$$

2)

Wskaźnik księgowej wartości kapitału własnego na jedną akcję (ang. BVPS – bookvalue per share ratio) ma postać [Sierpińska i Jachna 2004, s. 215, Hamrol 2010, s. 241]:

$$\frac{\textit{księgowa wartość kapitału własnego}}{\textit{liczba akcji}}$$

Stąd:

$$\begin{aligned} \text{wskaźnik księgowej wartości kapitału własnego na jedną akcję (BVPS) w 2015 r.} = \\ 400\,000 \text{ tys. zł} / 9\,000 \text{ tys. szt.} = \mathbf{44,44 \text{ zł /szt.}} \end{aligned}$$

Wskaźnik cena / wartość księgowa (ang. price to equity ratio) ma postać [Sierpińska i Jachna 2004, s. 217; Urbańczyk 2001, s. 187]:

$$\frac{\textit{cena rynkowa}}{\textit{księgowa wartość kapitału własnego na 1 akcję}}$$

Stąd:

$$\text{wskaźnik cena / wartość księgowa w 2015 r.} = 55 \text{ zł/szt.} / 44,44 \text{ zł/szt.} = \mathbf{1,24}$$

3)

Wskaźnik dywidendy na jedną akcję (DPS) ma postać [Sierpińska i Jachna 2004, s. 217; Ćwiąkała-Małys i Nowak 2005, s. 124]:

$$\frac{\text{dywidenda}}{\text{liczba akcji}}$$

Stąd:

$$\text{dywidenda na 1 akcję w 2015 r.} = 20\,000 \text{ tys. zł} / 9\,000 \text{ tys. szt.} = \mathbf{2,22 \text{ zł} / \text{szt.}}$$

Wskaźnik stopy dywidendy (ang. dividend yield ratio) ma postać [Sierpińska i Jachna 2004, s. 217; Ćwiąkała-Małys i Nowak 2005, s. 125]:

$$\frac{\text{dywidenda na 1 akcję}}{\text{cena rynkowa 1 akcji}};$$

Stąd:

$$\text{wskaźnik stopy dywidendy w 2014 r.} = 2,22 \text{ zł/szt.} / 55 \text{ zł/szt.} = \mathbf{4,04\%}$$

4)

Wskaźnik stopnia wypłaty dywidendy (ang. dividend pay-out ratio) ma postać [Sierpińska i Jachna 2004, s. 218; Ćwiąkała-Małys i Nowak 2005, s. 124]:

$$\frac{\text{dywidenda na 1 akcję (DPS)}_t}{\text{zysk netto na 1 akcję (EPS)}_{t-1}} = \frac{\text{dywidenda}_t}{\text{zysk netto}_{t-1}};$$

Stąd (dane w tys. zł):

$$\text{wskaźnik stopnia wypłaty dywidendy w 2015 r.} = 20\,000 / 30\,000 = \mathbf{66,67\%}$$

Punktacja:

Za prawidłową odpowiedź do dyspozycji 1)	do 5 pkt
Za prawidłową odpowiedź do dyspozycji 2)	do 5 pkt
Za prawidłową odpowiedź do dyspozycji 3)	do 6 pkt
Za prawidłową odpowiedź do dyspozycji 4)	do 4 pkt
Razem punktacja	20 pkt

Zadanie sytuacyjne 3

(za 20 punktów)

Założenia:

Bilans badanej przez biegłego rewidenta jednostki gospodarczej (stosującej ustawę o rachunkowości) za ostatnie trzy okresy sprawozdawcze wykazywał następujące dane (w tys. zł):

Wyszczególnienie		2013 rok		2014 rok			2015 rok		
		kwota	struktura w %	kwota	struktura w %	dynamika 2014/2013 w %	kwota	struktura w %	dynamika 2015/2014 w %
Aktywa									
A.	<i>Aktywa Trwałe</i>	12 000	60,0	10 500	50,0	87,5	11 040	46,0	105,1
1	Wartości niematerialne i prawne	1 600	8,0	1 470	7,0	91,9	1 440	6,0	98,0
2	Rzeczowe aktywa trwałe	7 400	37,0	6 090	29,0	82,3	6 720	28,0	110,3
3	Inwestycje długoterminowe	3 000	15,0	2 940	14,0	98,0	2 880	12,0	98,0
B.	<i>Aktywa Obrotowe</i>	8 000	40,0	10 500	50,0	131,3	12 960	54,0	123,4
1	Zapasy	2 500	12,5	3 150	15,0	126,0	3 840	16,0	121,9
2	Należności krótkoterminowe	3 500	17,5	5 250	25,0	150,0	6 720	28,0	128,0
3	Inwestycje krótkoterminowe	2 000	10,0	2 100	10,0	105,0	2 400	10,0	114,3
Razem Aktywa		20 000	100,0	21 000	100,0	105,0	24 000	100,0	114,3
Pasywa									
A.	<i>Kapitał własny</i>	10 000	50,0	12 040	57,3	120,4	15 120	63,0	125,6
1	Kapitał podstawowy	7 000	35,0	7 000	33,3	100,0	8 400	35,0	120,0
2	Kapitał zapasowy	2 000	10,0	2 100	10,0	105,0	2 640	11,0	125,7
3	Zysk (strata) z lat ubiegłych	-1 000	-5,0	840	4,0	-84,0	1 200	5,0	142,9
4	Zysk (strata) netto	2 000	10,0	2 100	10,0	105,0	2 880	12,0	137,1
B.	<i>Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania</i>	10 000	50,0	8 960	42,7	89,6	8 880	37,0	99,1
1	Rezerwy na zobowiązania	2 000	10,0	1 890	9,0	94,5	1 920	8,0	101,6
2	Zobowiązania długoterminowe	3 000	15,0	2 940	14,0	98,0	3 120	13,0	106,1
3	Zobowiązania krótkoterminowe	5 000	25,0	4 130	19,7	82,6	3 840	16,0	93,0
Razem Pasywa		20 000	100,0	21 000	100,0	105,0	24 000	100,0	114,3

Dyspozycje:

1. Należy ocenić (**6 pkt.**):
 - a. dynamikę zmiany aktywów obrotowych w stosunku do całości aktywów,
 - b. dynamikę zmiany zobowiązań w stosunku do całości pasywów z punktu widzenia stabilności finansowania jednostki gospodarczej,
 - c. strukturę zobowiązań.
2. Należy obliczyć i zinterpretować zmianę (**14 pkt.**):
 - a. wskaźników struktury majątku,
 - b. wskaźników struktury kapitałów (stopień samofinansowania),
 - c. zmianę kapitału obrotowego netto na przestrzeni badanych lat.

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad. 1a

Aktywa obrotowe rosną szybciej niż całość aktywów, co jest zjawiskiem **korzystnym**, powoduje lokowanie zasobów jednostki gospodarczej w aktywach bardziej płynnych.

Ad. 1b

Zobowiązania spadają, zaś suma pasywów rośnie, co jest zjawiskiem **korzystnym**, z punktu widzenia stabilności finansowania jednostki gospodarczej.

Ad. 1c

Najszybciej spadają zobowiązania krótkoterminowe, zaś trochę wolniej rezerwy na zobowiązania i zobowiązania długoterminowe, co należy uznać za zjawisko **korzystne**.

Ad. 2a

Wskaźnik struktury majątku dla roku 2013 = majątek trwały : majątek obrotowy = 12 000 : 8 000 = **1,50**

Wskaźnik struktury majątku dla roku 2014 = majątek trwały : majątek obrotowy = 10 500 : 10 500 = **1,00**

Wskaźnik struktury majątku dla roku 2015 = majątek trwały : majątek obrotowy = 11 040 : 12 960 = **0,85**

Analiza wskaźników struktury majątku wskazuje na spadający udział majątku trwałego w strukturze aktywów w stosunku do majątku obrotowego jednostki gospodarczej. Jest to sytuacja **korzystna**, która powoduje zwiększenie udziału środków obrotowych, a więc bardziej płynnych, co zwiększa możliwość elastycznych zmian w posiadanym majątku.

Ad. 2b

Wskaźnik struktury kapitałów dla roku 2013 = kapitał własny : kapitał obcy = 10 000 : 10 000 = **1,00**

Wskaźnik struktury kapitałów dla roku 2014 = kapitał własny : kapitał obcy = 12 040 : 8 960 = **1,34**

Wskaźnik struktury kapitałów dla roku 2015 = kapitał własny : kapitał obcy = 15 120 : 8 880 = **1,70**

Analiza wskaźników struktury kapitałów wskazuje na rosnący udział kapitału własnego w strukturze źródeł finansowania w stosunku do kapitału obcego. Oznacza to zjawisko **korzystne** z punktu widzenia stabilności finansowania jednostki gospodarczej, jednak w przypadku osiągnięcia dodatkowych wyników finansowych spowoduje to niższą rentowność zainwestowanego kapitału własnego.

Ad.2c

Wielkość kapitału obrotowego netto za poszczególne lata wynosiła:

- rok 2013 = kapitał własny – aktywa trwałe = 10 000 – 12 000 = - 2 000

- rok 2014 = kapitał własny – aktywa trwałe = 12 040 – 10 500 = 1 540

- rok 2015 = kapitał własny – aktywa trwałe = 15 120 – 11 040 = 4 080

Oznacza to, iż począwszy od roku 2014 jednostka gospodarcza finansuje całość posiadanych aktywów trwałych kapitałem własnym, co jest zjawiskiem **korzystnym** dla jej bezpieczeństwa finansowego. W przypadku konieczności szybkiej spłaty wszystkich zaciągniętych zobowiązań, będzie to możliwe z posiadanego majątku obrotowego.

Punktacja:

- za dyspozycję 1 6 pkt

- za dyspozycję 2 14 pkt

Razem: 20 pkt